

Bankversoening

Soho Handelaars het 'n nuut gegradueerde rekenmeester, Lily Westbrook aangestel. Haar take sluit (onder meer) elke maand se voltooiing van die bankversoeningsproses in.

Jy word voorsien van die Bankversoeningstate vir die laaste twee maande:

BANKVERSOENINGSTAAT OP 31 MAART 2019	R
Debietsaldo volgens bankstaat	12 150
Uitstaande deposito's:	
15 Maart 2019	24 100
28 Maart 2019	13 200
Uitstaande tjeks:	
Nr. 177 (10 Oktober 2018)	160
Nr. 655 (25 Januarie 2019)	245
Nr. 718 (3 Maart 2019)	2 330
Nr. 746 (15 Mei 2019)	6 890
Nr. 768 (21 Maart 2019)	498
Debietbedrag verkeerdelik gedebiteer	132
... saldo volgens bankrekening	?

BANKVERSOENINGSTAAT OP 30 APRIL 2019	R
Debietsaldo volgens bankstaat	19 210
Uitstaande deposito's:	
15 Maart 2019	24 100
29 April 2019	22 600
Uitstaande tjeks:	
Nr. 177 (10 Oktober 2018)	160
Nr. 718 (3 Maart 2019)	2 330
Nr. 746 (15 Mei 2019)	6 890
Nr. 811 (3 April 2019)	1 230
Nr. 896 (30 April 2019)	900
... saldo volgens bankrekening	?

1. Lily Westbrook voel gefrustreerd met die versoeningstaak. Sy kan nie verstaan hoekom sy tyd en vaardighede moet mors om dit elke maand te doen nie.

Watter opsie verduidelik die noodsaaklikheid vir versoening die beste?

- A** Bankversoening word gedoen sodat sy haar kollegas kan dophou.
B Bankversoening help om foute en weglatings tussen die besigheid se boeke en die bank se rekords op te spoor.
C Bankversoening is die beste manier om te sien watter debiteure die besigheid betyds betaal het.
D Bankversoening help om uitgereikte tjeks op te volg.
2. Bereken die korrekte saldo volgens bankrekening op 31 Maart 2019.
- A** R14 895 debiet **B** R15 159 debiet **C** R39 195 krediet **D** R59 705 krediet

3. Na die regstelling van die foute wanneer die Bankversoeningstaat opgetrek was op 30 April 2019, wat is die korrekte saldo volgens bankrekening?
- A** R15 980 debiet **B** R7 960 krediet **C** R16 140 debiet **D** R8 120 krediet
4. Was die fout op die Bankversoeningstaat op 31 Maart 2019 reggestel gedurende April 2019? Hoe weet jy dit?
- A** Nee, hierdie tipe foute kan nooit reggestel word nie.
B Ja, regstellings van foute mag slegs een keer op 'n Versoeningstaat verskyn.
C Ja, indien dit nie reggestel was nie sou dit steeds op die Bankversoeningstaat op 30 April 2019 gewys het.
D Geen manier om dit vas te stel nie.
5. **Tjek no. 718** wys as 'n uitstaande tjek vir beide Maart en April 2019. Watter opsie verskaf die beste verduideliking waarom dit op beide verskyn?
- A** Hierdie is 'n fout; dit moes uit die bankversoeningstaat vir April 2019 gehaal word want dit was reeds in die joernale gedurende Maart 2019 ingesluit.
B Hierdie tjek is steeds binne sy ses maande rakleef tyd maar die tjek was nog nie aangebied vir betaling by die bank nie.
C Hierdie tjek is vooruitbetaald.
D Hierdie tjek is verouderd.
6. **Tjek no. 746** wys as 'n uitstaande tjek vir beide Maart en April 2019. Watter opsie verskaf die beste verduideliking waarom dit op beide verskyn?
- A** Hierdie is 'n fout; dit moes uit die bankversoeningstaat vir April 2019 gehaal word want dit was verkeerdelik in die joernale van Maart 2019 ingesluit.
B Hierdie tjek is steeds binne sy ses maande rakleef tyd maar die tjek was nog nie aangebied vir betaling by die bank nie.
C Hierdie tjek is vooruitbetaald.
D Hierdie tjek is verouderd.

Vaste bates

- Saldo's op 31 Maart

	2019	2018
Grond en geboue	4 200 000	6 000 000
Toerusting	480 000	368 000
Voertuie	2 280 000	1 120 000
Opgelope waardevermindering op toerusting	?	200 250

- Ongebruikte grond was vir kontant teen kosprys verkoop om die kontantvloei probleme van die besigheid op te los. Die eiendom was gekoop deur Skyline Properties (Pty) Ltd. Die meerderheidsaandeelhouer van hierdie maatskappy is Cathy Carreira, die HUB (hoof uitvoerende beampte) se vrou.
- 'n Rekenaar (toerusting) was vir kontant verkoop aan die HUB, George Carreira, op 31 Januarie 2019.

VASTE BATE REGISTER		AO 65477	
Item:		HP Skootrekenaar	
Kosprys:		R36 000	
Aankoopdatum:		1 Oktober 2016	
Waardeverminderingakoers:		25% p.j. op reguitlynmetode	
DATUM	WAARDEVERMINDERING	OPGELOPE WAARDEVERMINDERING	DRAWAARDE
31 Maart 2017	R4 500	R4 500	R31 500
31 Maart 2018	R9 000	R13 500	R22 500
31 Januarie 2019	?	?	?

- 'n Nuwe voertuig was op 30 Junie 2018 aangekoop en 'n nuwe rekenaar op 1 Januarie 2019.
 - Waardevermindering word op voertuie teen 20% p.j. op verminderde saldo metode en op toerusting teen 25% p.j. op die reguitlynmetode afgeskryf.
7. As interne ouditeur sal jy bekommerd wees oor die verkoopte grond en geboue. Aan watter onetiese gedrag het die HUB hom moontlik skuldig gemaak?
- A** Nepotisme **B** Binnehandel **C** Vervalsing **D** Fluitjieblaser
8. Die nuwe voertuig was op 30 Junie 2018 teen 'n kosprys van ... gekoop.
- A** R1 120 000 **B** R1 160 000 **C** R2 280 000 **D** R3 400 000
9. Die nuwe toerusting was op 1 Januarie 2019 teen 'n kosprys van ... gekoop.
- A** R12 000 **B** R368 000 **C** R148 000 **D** R480 000
10. Die toerusting wat op 31 Januarie 2019 verkoop was het 'n drawaarde van ... gehad.
- A** R31 500 **B** R22 500 **C** R15 000 **D** R13 500
11. Waardevermindering wat op voertuie afgeskryf moet word vir die jaar geëindig 31 Maart 2019, beloop ...
- A** R456 000 **B** R136 000 **C** R368 000 **D** R310 000
12. Waardevermindering wat op toerusting afgeskryf moet word vir die jaar geëindig 31 Maart 2019, beloop ...
- A** R99 750 **B** R120 000 **C** R58 526 **D** R92 250
13. Die besigheid verwag dat toerusting 'n lewensduur van 4 jaar sal hê. Hoeveel maande se gebruik het die besigheid nog oor op al die ou toerusting teen 31 Maart 2019, indien al die toerusting op dieselfde dag aangekoop was?
- A** 15 maande **B** 9 maande **C** 10 maande **D** 2 maande
14. As interne ouditeur, watter maatreëls kan toegepas word om die vaste bates te beveilig?
- i. 'n Gedetailleerde individuele bateregister kan van elke bate gehou word.
 - ii. Doen gereelde lukrake ondersoeke op die vaste bates om hul nuttigheid te bepaal.
 - iii. Werknemers wat die vaste bates gebruik moet inteken in 'n logboek.
 - iv. Hou die vaste bates agter slot en grendel gedurende die aand.
 - v. Moet nooit toelaat dat werknemers vaste bates huis toe neem vir eie gebruik nie.
- A** i, ii en iv **B** ii en v **C** iii, iv en v **D** Al die bogenoemde

Vennootskappe

Pet Boutique spesialiseer in troeteldiere se versorging en bykomstighede. Vennote Jeffery en Jonas het hulle deure op 1 Junie 2012 geopen.

Jy word voorsien van die inligting aangaande **Pet Boutique** vir die jaar geëindig 30 Junie 2019.

Inligting:

• **Uittreksel uit die lys van saldo's op 30 Junie:**

	2019	2018
Kapitalerekening: Jeffery	500 000	500 000
Kapitalerekening: Jonas	?	500 000
Lopende / Privaatrekening: Jeffery	30 000 (dr)	7 720 (dt)
Lopende / Privaatrekening: Jonas	22 500 (dr)	7 820 (kt)
Lening: ABSA	1 200 000	1 277 250
Omset	2 425 000	
Netto wins vir die jaar	?	

• Ontvang die leningstaat van ABSA (rente word gekapitaliseer):

Terugbetalings (R10 000 per maand) insluitend rente	R120 000
Gekapitaliseerde rente	R ?

Kapitale terugbetalings sal R77 250 wees gedurende die volgende finansiële jaar.

- **Pet Boutique** het 'n belegging by Standard Bank. Gedurende die huidige finansiële jaar het die belegging R6 632 in rente verdien. Rente word verdien teen 4% per jaar. $\frac{3}{4}$ van die vaste deposito sal op 15 Februarie 2020 verjaar.
- Rente op kapitaal word bereken teen 11% per jaar. Slegs Jonas het sy kapitale bydrae op 31 Maart 2019 verhoog.
- Jeffery is geregtig op 'n jaarlikse bonus van 8% van netto wins nadat vennote se salarisse afgetrek is.
- Vennote is geregtig op jaarlikse salarisse. Jeffery verdien 1,5 keer meer as Jonas.
- Oorblywende winste en verliese word verdeel in die verhouding van die vennote se kapitale rekeninge aan die begin van die finansiële jaar.

• **Finansiële aanwysers op 30 Junie:**

	2019	2018
Bedryfsuitgawes op omset	32%	24%
Netto wins op omset	16%	18%
Opbrengs op gemiddelde vennote-ekwiteit	34,5%	42,6%
Opbrengs vir Jeffery	44,3%	
Opbrengs vir Jonas	27,2%	
Skuld / ekwiteit	0,9:1	1,2:1
Bedryfskapitaalverhouding	4,4:1	
Vuurproefverhouding	0,9:1	

Bestudeer die gegewe antwoordblad en dui die korrekte antwoorde aan.

Pet Boutique

Staat van Finansiële Posisie op 30 Junie 2019

	R
BATES	
NIE-BEDRYFSBATES	
Eiendom, aanleg en toerusting	1 831 550
Finansiële bates	
BEDRYFSBATES	④
Voorraad	⑤
Handels- en ander ontvangbares	7 275
Kontant en kontantekwivalente	③
TOTALE BATES	2 516 500

EKWITEIT EN LASTE	
VENNOTE-EKWITEIT	
Kapitaal	②
Lopende / Privaatrekeninge	
NIE-BEDRYFSLASTE	
Lening: ABSA	①
BEDRYFSLASTE	146 250
Handels- en ander betaalbares	56 700
Oortrokke bank	
Korttermyngedeelte van lening	
TOTALE EKWITEIT EN LASTE	2 516 500

Nota 8: Lopende / Privaatrekeninge

	Jeffery	Jonas
NETTO WINS SOOS PER INKOMSTESTAAT		
Salaris van vennote		⑦
Rente op kapitaal	55 000	⑥
Bonus	20 740	-
PRIMÊRE VERDELING VAN WINSTE		
FINALE VERDELING VAN WINSTE	⑧	60 130
Ottrekkings vir die jaar	(235 400)	(205 200)
Behoue inkomste vir die jaar		
Saldo aan die begin van die jaar		
Saldo aan die einde van die jaar		

15. Die verskil tussen omset en verkope is die ...

- A** aftrekking van korting toegestaan. **B** aftrekking van debiteure-afslag.
C aftrekking van korting ontvang. **D** aftrekking van koste van verkope.

16. Bereken die Netto wins vir die jaar geëindig 30 Junie 2019.

- A** R388 000 **B** R436 500 **C** R776 000 **D** R582 000

17. Bereken die korrekte NIE-BEDRYFSLASTE bedrag op 30 Junie 2019 (nommer ①).

- A** R1 277 250 **B** R1 122 750 **C** R1 200 000 **D** R1 080 000

18. Bereken die korrekte bedrag vir Kapitaal op 30 Junie 2019 (nommer ②).

- A** R1 300 000 **B** R1 247 500 **C** R1 385 833 **D** R1 163 611

19. Bereken die korrekte KONTANT EN KONTANTEKWIVALENTE bedrag op 30 Junie 2019 (nommer ③).

Neem kennis: Pet Boutique hou nie geld aan vir kleinkas of wisselgeld nie.

- A** R41 450 **B** R0 **C** R165 800 **D** R124 350

20. Bereken die korrekte BEDRYFSBATES bedrag op 30 Junie 2019 (nommer ④).

- A** R643 500 **B** R519 150 **C** R684 950 **D** R131 625

21. Bereken die korrekte Voorraad bedrag op 30 Junie 2019 (nommer ⑤).

- A** R677 675 **B** R636 225 **C** R511 875 **D** R131 625

22. Bereken die korrekte Rente op kapitaal vir Jonas vir die jaar geëindig 30 Junie 2019 (nommer ⑥).
- A** R66 000 **B** R55 000 **C** R63 250 **D** R88 000
23. Bereken die korrekte Salaris vir Jonas vir die jaar geëindig 30 Junie 2019 (nommer ⑦).
- A** R155 550 **B** R103 700 **C** R51 500 **D** R77 250
24. Bereken die korrekte Finale verdeling van winste vir Jeffery vir die jaar geëindig 30 Junie 2019 (nommer ⑧).
- A** R96 208 **B** R60 130 **C** R120 260 **D** R90 195
25. 'n Daling in die persentasie tussen brutowins op omset en bedryfwins op omset word grootliks veroorsaak deur ...
- A** bedryfsuitgawes. **B** finansieringskoste (rente-uitgawe).
C lopende inkomste. **D** opbrengs vanaf debiteure.
26. Solvensie is gelyk aan ...
- A** bedryfskapitaal. **B** totale bates. **C** totale laste. **D** eienaarsbelang.
27. Die bogenoemde gedeelte van die vaste deposito wat verval op 15 Februarie 2020 sal 'n verbetering teweeg bring in die ... verhoudings.
- A** likiditeits **B** solvensie **C** geratheid **D** Geen van die bogenoemde nie.
28. **Pet Boutique** wil uitbrei aan die einde van volgende jaar en benodig advies oor hoe hulle fondse kan genereer.
- Doen aansoek vir 'n addisionele lening want hulle is huidiglik laag-gerat.
 - Dra meer kapitaal by.
 - Verkoop van die besigheid se vaste bates.
 - Behou alle winste gedurende die volgende finansiële jaar.
- Kies die beste opsie.
- A** i, ii **B** i, ii, iii **C** ii, iii, iv **D** Al die bogenoemde.
29. Vennoot Jonas oorweeg dit om sy gedeelte van die besigheid aan iemand anders te verkoop. Watter advies kan jy vir hom gee?
- Ja, verkoop jou gedeelte van die besigheid so gou as moontlik. Dinge lyk nie goed vir hierdie besigheid nie.
 - Oorweeg die opbrengs op belegging (besigheid = 34,5% en persoonlik = 27,2%) wat jy van hierdie besigheid ontvang en vergelyk dit met alternatiewe beleggings soos 'n vaste deposito (4%) by 'n finansiële instelling.
 - Jou opbrengs is veel laer as die gesamentlike opbrengs van (34,5%) of Jeffery se persoonlike opbrengs (44,3%). Ondersoek die rede vir die verskil en spreek die probleme aan.
 - Moenie jou deel van die besigheid verkoop nie want die rente op die lening by die bank is veel laer as die belegging (27,2%).
- Kies die korrekte opsie.
- A** i **B** ii, iii, iv **C** ii, iii **D** iii, iv
30. **Pet Boutique** is van die opinie dat hulle hoër bedryfsdoeltreffendheid bereik het gedurende die 2019 jaar, as gedurende die 2018 jaar. Wat is jou opinie?
- A** Nee, hulle bedryfsdoeltreffendheid het afgeneem weens die toename in bedryfsuitgawes op omset (24% in 2018 tot 32% in 2019). Dit het veroorsaak dat hul netto wins op omsetpersentasie ook gedaal het (18% in 2018 tot 16% in 2019).
- B** Ja, hulle bedryfskapitaalverhouding is hoog met 4,4:1. Dit is baie goed vir bedryfsdoeltreffendheid.
- C** Ja, die besigheid hou genoeg voorraad aan; dit is 'n goeie teken om te wys dat hulle doeltreffend bedryf word.
- D** Nee, die verskil tussen die bedryfskapitaalverhouding en die vuurproefverhouding dui aan dat die besigheid te veel voorraad hou. Dit sal veroorsaak dat die besigheid minder effektief is.

Besigheidsomgewings

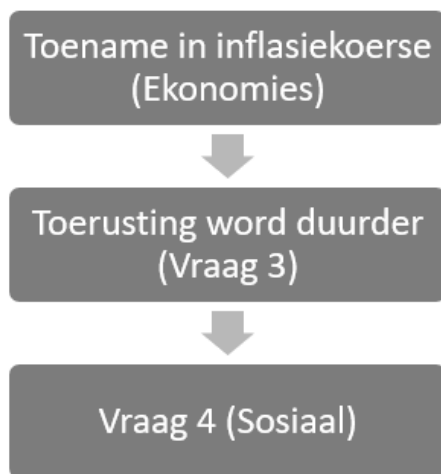
- h Bestuursuitdaging is om te let op die ___ van die mark waarin die besigheid bedryf word.

A Kapitaal **B** Toerusting **C** Demografie **D** Geen van bogenoemde
- Watter van die volgende is nie h voorbeeld van uitdagings van die mikro-omgewing nie?

A Gebrek aan visie en missie **B** Gebrek aan voldoende bestuursvaardighede
C Stakings en sloerstakings **D** Tekort aan voorraad

Gebruik die volgende diagram om vraag 3 en 4 te beantwoord.

Die verskillende elemente in die Makro-omgewing beïnvloed mekaar, bv.

- Identifiseer die Makro-omgewing bespreek in blok 2 (Toerusting word duurder).

A Politiese **B** Fisiese **C** Tegnologiese **D** Omgewings
- Identifiseer die sosiale beskrywing wat in blok 3 bespreek kan word.

A Toename in sosiale media publisiteit / reklame
B Toename in werkloosheid a.g.v. personeelvermindering
C Toename in arbeidskoste a.g.v. meer toerusting
D Afname in werkloosheid

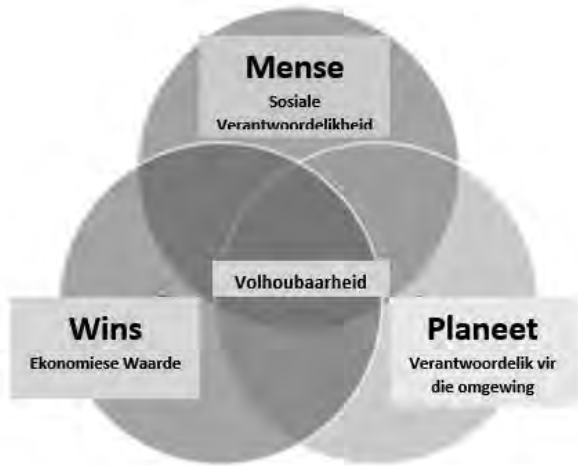
Impak en uitdagings van kontemporêre sosio-ekonomiese kwessies op besigheidsbedrywighede

- Ekonomiese misdaad sluit die volgende in:

A Onwettige kopiëring of gebruik **B** Winkeldiefstal
C Geldwassery **D** Gewapende roof
- ___ is h beleid waarmee die Wet op Gelyke Indiensneming beoog om h formele struktuur te bied om werksplekke te transformeer.

A Werkloosheid **B** Personeelvermindering (Retrenchment)
C Globalisering **D** Regstellende aksie

Gebruik die volgende beeld om vrae 7 en 8 te beantwoord.

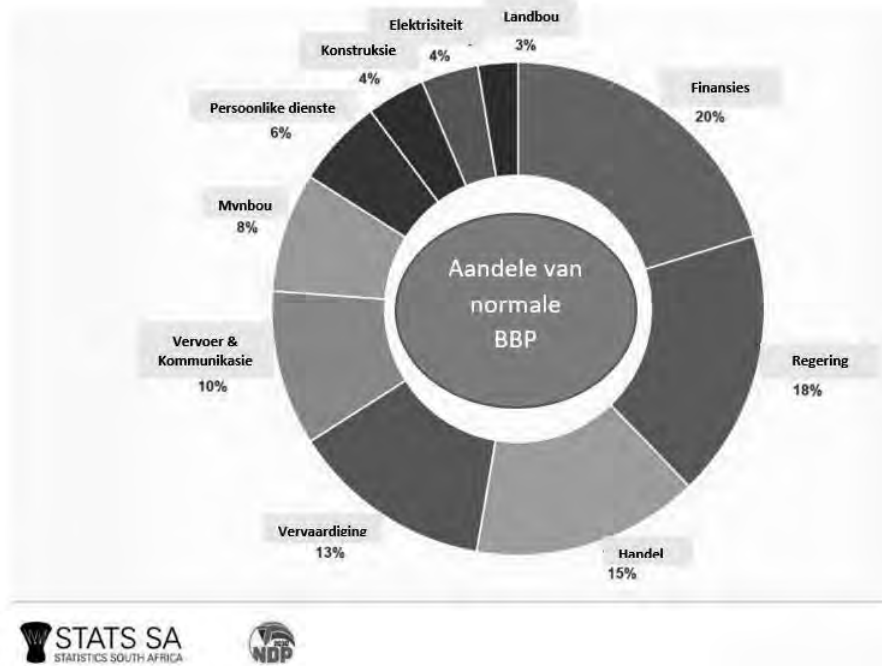
Figuur 1: <https://www.unf.edu/coggin/csbp>, besoek 23/04/2019

7. Waarvan is die bogenoemde beeld 'n voorbeeld?
- A Geïntegreerde besigheidspraktyke B Geïntegreerde bestuur deur burgers
C Sosiale besigheidspraktyke D Volhoubare besigheidspraktyke
8. Identifiseer een voordeel van die implementering van bogenoemde in 'n organisasie.
- A Oorweging van voordele van aandeelhouerpraktyke teenoor belanghebbendepraktyke
B Oorweging van voordele van belanghebbendepraktyke teenoor aandeelhouerpraktyke
C Oorweging van finansiële voordele teenoor belanghebbendes en die omgewing
D Geen van die bogenoemde
9. Die volgende uittreksel is 'n sleuteldoelwit van watter inisiatief wat gemik is op die motivering van maatskappye?
- Om 'n hulpbron/instrument te voorsien vir 'n breë holistiese ontleding van maatskappyebeleid en -praktyke in ooreenstemming met toepaslike wêreldwye en plaaslike korporatiewe sosiale verantwoordelikheds-standaarde.***
- A JEB Volhoubare Sosiale Praktyke B JEB Sosiale Verantwoordelikhedsindeks
C JEB Finansiële Indeks D JEB Fiskale Beleid

Besigheidsektore

10. ___ verander hulpbronne / rou materiale in produkte wat geskik is vir verbruik, deur middel van die vervaardigingsproses.
- A Primêre onderneming B Sekondêre onderneming
C Tersiêre onderneming D Geen van bogenoemde
11. Identifiseer watter van die onderstaande items van BTW heffings vrygestel is.
- I. gedroogde boontjies
II. olyfolie
III. rys
IV. melk
V. witbrood
- A II, V, I B III, IV, V C I, III, V D I, III, IV

Gebruik die onderstaande statistiek en beantwoord Vrae 12 en 13.

12. Watter van die volgende is die twee grootste bydraende primêre sektor bedrywe tot die totale BBP in Suid-Afrika?

- A Finansies teen 20% en Regering teen 18%
- B Vervoer en kommunikasie teen 10% en vervaardiging teen 13%
- C Landbou teen 3% en mynbou teen 8%
- D Handel teen 15% en Regering teen 18%

13. Wat was Suid-Afrika se BBP groei aan die einde van 2018?

- A 0.8% - 1.0%
- B 2.0% - 3.0%
- C 4.0% - 5.0%
- D 6.0% - 7.0%

Vorms van eienaarskap

14. Watter een van die volgende is NIE 'n voordeel van die vestiging van 'n maatskappy nie?

- A Beperkte aanspreeklikheid
- B Verkryging van geld
- C Voortbestaan
- D Vestigingskoste

15. Die drie hoofvorms van eienaarskap vir 'n besigheid wat as 'n aparte regs persoon bedryf word is h _____.

- i. Beslote korporasie
- ii. Publieke maatskappy
- iii. Privaatmaatskappy
- iv. Vennootskap

- A iii, ii, iv
- B i, ii, iv
- C i, ii, iii
- D i, iv, iii

Kreatiewe denke en probleemoplossing

16. Die beste probleemoplossingstechniek om te gebruik wanneer veranderinge gemaak word is _____.

- A Breinkaarte
- B SCAMPER
- C Kragveldontleding
- D Die Delphi tegniek

17. Stapte vir 'n aksieplan moet die volgende insluit _____.
- A** Wat, wie, waarom en verwagte uitkoms **B** Wat, waarom, hoe en wie
C Wanneer, wie, verwagte uitkoms en wat **D** Waarom, hoe, wie en verwagte uitkoms
18. Die volgende uittreksel is 'n voorbeeld van watter soort teorie wat oorweeg moet word wanneer kreatiewe denke in 'n diverse werkplek toegepas word?
- Die gees van die Afrika-wêreldsiëning sluit heelheid, gemeenskap en harmonie in wat diep in kulturele waardes gewortel is.**
- A** Inheemse denke **B** Kragveld-ontleding
C Aansporingsdenke **D** Beperkende kragte
19. Los die volgende laterale denke raaisel op:

Ekonomie

- A** Jy is groter wanneer jy nee se vir die ego
B Jy is groter as jou ego
C Ekonomie wat afneem
D Groeiende ekonomie

Stres, krisis en bestuur van verandering

20. 'n Sleutelwoord in krisisbestuur is _____.
- A** Resessie **B** Simulasie **C** Voorkoming **D** Versterking
21. Identifiseer die hindernis tot sukses in die onderstaande prentjie:

Figuur 2: <http://clipart-library.com/clipart/qTBoqKoMc.htm>

- A** Verlaagde prestasie van die werknemer wat lei tot verlaging van produktiwiteit
B Visualiseer jouself in 'n ontspannende plek
C Aanvaar dat verandering onvermydelik is
D Uitstel (procrastination)

Gebruik die volgende spotprent om vrae 22 en 23 te beantwoord.

Figuur 3: <https://www.biznews.com/leadership/2017/05/17/jonas-populism-sa-economy>

22. Identifiseer die hoofkwessies in die bogenoemde spotprent wat stres op die Suid-Afrikaanse bevolking plaas.
- A Onderpresterende ekonomie
 - B Ongelykheid
 - C Die openbare sektor is swak
 - D Ekologiese veranderinge aan die SBD (CBD) in Johannesburg
23. Identifiseer twee redes vir Suid-Afrika se rommelstatus wat tot verandering in die land gelei het.
- A Sterk fiskale posisie en gebeurlikheidsaanspreeklikhede
 - B Swak per capita groei en sosio-ekonomiese uitdagings
 - C Gebeurlikheidsaanspreeklikhede en lae sosio-ekonomiese uitdagings
 - D Laer vlakke van regeringskuld en sterk beleggersvertroue

Is die volgende stellings in vrae 24 en 25 waar of onwaar? Indien onwaar, verander die vetgedrukte woorde.

24. Die ADKAR teorie is ontwerp om te fokus op spanne met spesifieke aktiwiteite wat h̄n impak op resultate kan h̄n.
- A** Waar **B** Onwaar **C** Onwaar, BELBIN teorie **D** Onwaar, ADAMS teorie
25. Vorming van h̄n sterk metodologie tussen spanlede kan help met verandering in h̄n organisasie.
- A** Waar **B** Onwaar, Koalisie **C** Onwaar, Mededinging **D** Onwaar

Vestiging h̄n onderneming

26. Die leen van geld by jou pa om h̄n besigheid te begin is h̄n voorbeeld van ____.
- A** Ekwiteit **B** Skuld **C** Toelaag **D** Vennootskap
27. Wanneer twee besighede ooreenkom om saam aan h̄n aktiwiteit te werk sodat beide uit mekaar se idees en kundigheid kan voordeel trek staan dit bekend as h̄n ____.
- A Strategiese alliansie
 - B Magsverhouding
 - C Verskansing
 - D Belegger

Produksiefaktore

1. Watter een van die volgende is nie 'n voorbeeld van 'n toename in produktiwiteit nie?
 - A Minder eenhede word geproduseer met minder insette.
 - B Minder eenhede word met dieselfde insette geproduseer.
 - C Meer eenhede word met dieselfde insette geproduseer.
 - D Meer eenhede word geproduseer met meer insette.

2. Watter een van die volgende stellings oor diskriminasie in arbeidsmarkte is waar?
 - A 'n Werkgewer mag nie teen 'n aansoeker diskrimineer as die loon wat vereis word hoër is as die minimum wetlike loon nie.
 - B Winsmaksimerende firmas sal verskillende lone aan verskillende geslagte vir dieselfde werk betaal omdat mans beter presteer as vroue.
 - C Vrouens verdien gemiddeld minder as mans, omdat mans oor 'n oneweredige deel van beter betalende werkgeleenthede beskik.
 - D Suid-Afrikaanse werkgewers kan onder sekere omstandighede op grond van geslag diskrimineer.

3. Watter een van die volgende dui op 'n beweging van die vraagkromme na arbeid na regs?
 - A
 - B
 - C
 - D

	Die aantal firmas	Die vraag na die produk	Die produktiwiteit van arbeid
A	Toename	Toename	Afname
B	Toename	Toename	Toename
C	Afname	Afname	Afname
D	Afname	Afname	Toename

4. Watter een van die volgende beskryf NIE 'n kapitale belegging NIE?
 - A Grondstowwe van R2 miljoen word aangekoop.
 - B 'n Nuwe verpakkingsaanleg word by die bestaande fabriek gevoeg.
 - C Nuwe oonde word deur 'n bakkery geïnstalleer.
 - D 'n Firma koop ou fabriekstoerusting van 'n mededingende firma.

Ontleding van die gebruike van ekonomiese goedere en dienste

5. Miriam en John het hul eerste huis gekoop. Hulle het ook 'n nuwe yskas gekoop. In die nasionale inkomsterekening sal hierdie transaksies geklassifiseer word as

	Huis	Yskas
A	verbruik van duursame goedere.	vaste belegging.
B	investering in voorraad.	verbruik van semi-duursame goedere.
C	verbruik van semi-duursame goedere.	investering in voorraad.
D	vaste belegging.	verbruik van duursame goedere.

6. Die Bruto Nasionale Produk van Suid-Afrika
 - A is identies aan die Bruto Nasionale Produk in Suid-Afrika.
 - B sal die Bruto Binnelandse Produk oorskry as die netto faktorbetalings uit die buiteland positief is.
 - C sal altyd hoër wees as die Bruto Binnelandse Produk in 'n geslote ekonomie.
 - D sal hoër wees in 'n private sektor ekonomie as in 'n ekonomie waar daar ook 'n openbare sektor is wat die private sektor belas.

7. Die volgende inligting is uit die Nasionale Rekening van Suid-Afrika geneem:

	Rm
Vergoeding van werknemers	1 867 851
Netto bedryfsurplus	1 067 334
Verbruik van vaste kapitaal	553 222
Belasting op produksie	81 531
Subsidies op produksie	9 380
Belasting op produkte	444 871
Subsidies op produksie	14 476

Uit die gegewe syfers kan die volgende in Rm bereken word.

	Bruto waarde bygevoeg teen faktorkoste	Bruto waarde bygevoeg teen basiese pryse	BBP teen markprys
A	3 488 407	3 560 558	3 990 953
B	3 488 407	3 416 256	2 985 861
C	2 381 963	2 309 812	1 879 417
D	2 381 963	2 454 114	2 884 509

8. Die netto bedryfsurplus verwys na

- A** lone en salarisse van ongeskoolde arbeiders. **B** huur, rente en winste.
C waardevermindering. **D** basiese pryse wat verbruikers sal betaal.

Suid-Afrika se gemengde ekonomie

9. Watter een van die volgende is die beste beskrywing van kompetisie in 'n markeconomie?

- A** Verbruikers sal onder mekaar meeding oor goedere en dienste om die hoogste bieër te wees.
B Produsente kompeteer onder mekaar om verbruikers se geld te bekom.
C Produsente produseer slegs 'n beperkte hoeveelheid goedere en laat verbruikers onder mekaar meeding om dit te bekom.
D Die feit dat goedere en dienste skaars is, sal tot onluste oor hierdie goedere en dienste lei.

10. Land Z het 'n ekonomiese stelsel waarvolgens die regering uitgebreide magte het om die openbare belang te dien. Die regering sal kies watter goedere en dienste geproduseer word en tot watter mate. In Land Z oorskrei die vraag na goedere en dienste gewoonlik die aanbod vir goedere en dienste. Die ekonomie van Land Z kan die beste beskryf word as

- A** marksosialisme. **B** sentraalbeplande kapitalisme.
C markkapitalisme. **D** sentraalbeplande sosialisme.

11. Een verskil tussen volmaakte mededinging en monopolistiese mededinging is dat

- A** firmas in monopolistiese mededinging 'n mate van markkrag het.
B volmaak mededingende nywerhede het minder firmas.
C produkte van firmas in volmaakte mededinging, is effens gedifferensieerd.
D daar 'n groter aantal firmas in monopolistiese mededinging is.

12. In 'n aantal toesprake deur oudpresident Thabo Mbeki het hy die belangrike realiteit van "dualisme" in die Suid-Afrikaanse ekonomie beklemtoon, waar die ekonomiese struktuur in Suid-Afrika eienskappe van 'n relatief gevorderde kapitalistiese ekonomie kombineer met baie van die kenmerke van Derde Wêreld onderontwikkeling.

Bron: institute for African Alternatives & African Journal of Hospitality, Tourism and Leisure Vol. 1 (3) - (2011)

Die beste ekonomiese stelsel om die ekonomiese probleme wat Suid-Afrika in die gesig staar, aan te spreek, is 'n

- A** laissez-faire benadering. **B** markeconomie. **C** gemengde ekonomie. **D** beplande ekonomie.

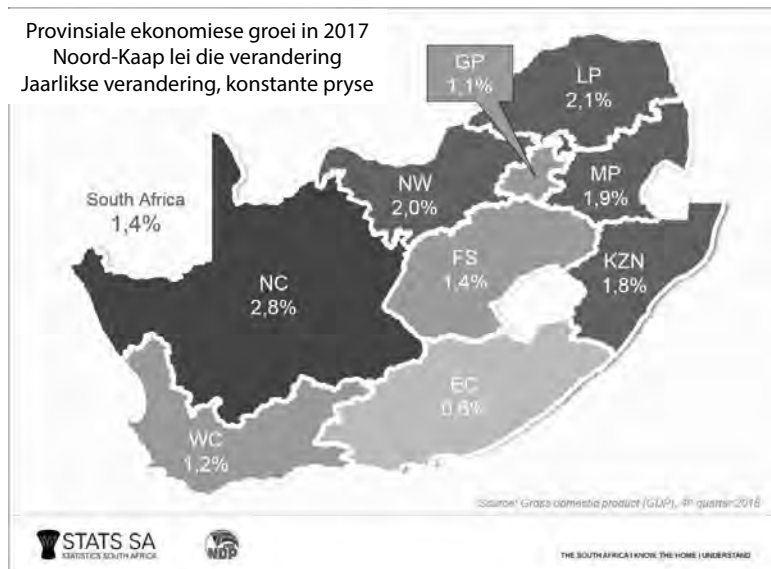
Die ekonomiese struktuur van Suid-Afrika

13. Die volgende inligting is geneem uit die Nasionale Rekening vir Suid-Afrika 2017.
Bron: <http://data.un.org>

	<i>R miljoen</i>
<i>Landbou, jag, bosbou, vissery</i>	106,421
<i>Mynbou, vervaardiging, utiliteite</i>	1,041,443
<i>Vervaardiging</i>	551,621
<i>Konstruksie</i>	163,307
<i>Groothandel, kleinhandel, restaurante en hotelle</i>	626,802
<i>Vervoer, berging en kommunikasie</i>	411,483
<i>Totale waarde bygevoeg</i>	2 901 077

Die relatiewe bydrae van die tersiêre sektor vir 2017 was

- A** 39.6% **B** 24.6% **C** 35.8% **D** 55.7%
14. Toegang tot ekonomiese geleenthede in Suid-Afrika is nie dieselfde vir alle mense nie. Watter van die volgende vorm NIE deel van diskriminasie NIE?
- A** Die vaardighede van arbeiders wat vir dieselfde werk aansoek doen, verskil.
B Die ras van arbeiders wat vir dieselfde werk aansoek doen, verskil.
C Die geslag van arbeiders wat vir dieselfde werk aansoek doen, verskil.
D Die geloof van arbeiders wat vir dieselfde werk aansoek doen, verskil.
15. Die volgende kaart toon die provinsiale ekonomiese groei vir elk van die nege provinsies in Suid-Afrika in 2017.

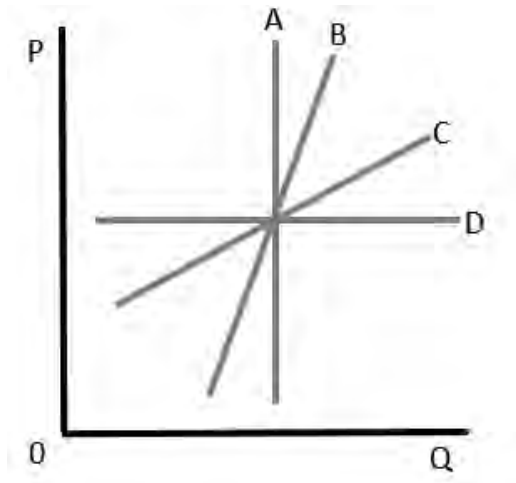

Bron: <http://www.statssa.gov.za>

Mynbou en / of landbou is die belangrikste bydraers tot die meeste provinsies se groeikoers. Een provinsie het 'n ernstige droogte ervaar en die groeikoers was sodoende traag as gevolg van die stadige herstel van die droogte. Watter provinsie word deur hierdie stelling beskryf?

- A** Noord-Kaap (NC) **B** Wes-Kaap (WC)
C Gauteng (GP) **D** KwaZulu-Natal (KZN)

16. Watter graad van pryselastisiteit van aanbod word uitgebeeld deur elk van die volgende aanbodkrommes?

	Grafiek A	Grafiek B	Grafiek C	Grafiek D
A	perfek onelasties	onelasties	elasties	perfek elasties
B	perfek elasties	elasties	onelasties	perfek onelasties
C	onelasties	perfek onelasties	perfek elasties	elasties
D	elasties	perfek elasties	perfek onelasties	onelasties

17. Watter een van die volgende is waar vir die pryselastisiteit van vraag en die inkomste-elasticiteit van vraag vir die volgende produk: (Sout)

	Pryselastisiteit van vraag	Inkomste-elasticiteit van vraag
A	Negatief	Negatief
B	Positief	Positief
C	Negatief	Positief
D	Positief	Negatief

18. Die verkope van produk Q is 10 000 eenhede. Die inkomstelastisiteit is +2 en inkomste styg met 20%. Die verkope van produk Q sal verander na?

- A** 6 000 **B** 14 000 **C** 11 000 **D** 9 000

19. Die kruiselastisiteit van vraag na produkte W en X is -2. Hierdie produkte is

- A** plaasverangers en vraag is kruispryselasties.
- B** plaasverangers en vraag is kruisprysonelasties.
- C** komplemente en vraag is kruispryselasties.
- D** komplemente en vraag is kruisprysonelasties.

Die verwantskappe tussen markte, koste en inkomste

20. Die prys van produk B, 'n komplement vir produk A, neem toe. In hierdie situasie sal die
- A** vraagkurwe na produk A na regs skuif. **B** vraagkurwe na produk A na links skuif.
C aanbodkurwe vir produk A na regs skuif. **D** aanbodkurwe vir produk A na links skuif.
21. As die aanbod van boumateriaal afneem, sal die prys van boumateriaal toeneem. Wat sal gebeur met die lone en die hoeveelheid bouers wat benodig word?
- A** Lone sal afneem en die hoeveelheid arbeiders benodig sal afneem.
B Lone sal toeneem en die hoeveelheid arbeiders benodig sal toeneem.
C Lone sal toeneem en die hoeveelheid arbeiders benodig sal afneem.
D Lone sal afneem en die hoeveelheid arbeiders benodig sal toeneem.
22. Watter een van die volgende stellings is NIE waar met betrekking tot die markvraagkromme en die individuele produsente se vraagkromme in 'n volmaakte mark nie?
- A** Die individuele produsent word gedwing om die produk teen die ewewigsprys te verkoop.
B As die individuele produsent die verkoopsprys verhoog, sal die totale verkope nul wees.
C Die individuele produsent sal nie die verkoopsprys verminder nie, omdat die ewewigsprys verkry kan word.
D Die individuele produsent se vraagkurwe is onelasties teen die huidige markprys.
23. Die volgende inligting dui op Firma A se korttermyn totale koste:

Uitset	Totale koste (R)
300	2 500
400	5 500
500	7 500
600	7 900

Wat is die marginale koste per item as die uitset van 400 tot 500 eenhede toeneem?

- A** R4.25 **B** R25.00 **C** R4.00 **D** R20.00
24. As die hoeveelheid insette verander word, volg dit dat die hoeveelheid uitsette sal verander. As insette met 25% verhoog word en uitsette met 40% styg, word daarna verwys as
- A** ekonomiese skaalvoordele. **B** konstante opbrengs op skaal.
C ekonomiese skaalnadele. **D** minimum doeltreffende skaal.

Rykdom, ekonomiese groei en lewenstandaard

25. Oor die afgelope eeu is 'n groter deel van die inkomste wat deur ondernemings gegenereer word, aan werknemers versprei. Moontlike redes vir hierdie verhoging kan wees:
- a) Meer geld bestee aan onderwys en opleiding het die vaardighede van arbeiders verbeter.
b) Die doeltreffendheid van arbeid het vinniger toegeneem as die produktiwiteit van kapitaal.
c) Die inkomste wat deur selfstandige arbeiders gegenereer is, het meer toegeneem as die toename in BBP.
d) Die diensbedryf het baie arbeidsbesparende tegnologie geïmplementeer.

Die twee mees waarskynlike redes is?

- A** (c) en (d) **B** (b) en (c) **C** (a) en (b) **D** (a) en (c)

26. Watter een van die volgende assesseer inkomsteverspreiding?
- A** Die gemiddelde inkomste-aanwyser. **B** Die 90/10-aandeelverhouding.
C Die Gini-koëffisiënt. **D** Die perfekte gelykheidskurwe.
27. Watter een van die volgende sal daartoe lei dat 'n persoon se oorspronklike inkomste minder ongelyk is?
- A** As gevolg van mediese deurbreke kan mense nou langer leef.
B Die produksie van 'n nuwe produk benodig meer ongeskoolde arbeid.
C Nuwe wetgewing lei tot die vermindering van pensioen in 'n wye verskeidenheid werksgeleenthede.
D Weens kapitaalvorming is meer werksgeleenthede verlore.
28. Die Gini-koëffisiënt meet
- A** die toename in die hoeveelheid goedere en dienste wat per kop van die bevolking oor 'n tydperk geproduseer word.
B 'n algemene prysstyging en die daling in die koopkrag van geld.
C die aantal of die verhouding werkloses.
D die mate waartoe inkomste oneweredig verdeel is.
29. Land D het 'n toename in die BBP per capita beleef. Dit beteken nie dat die lewensgehalte van die burgers van Land D verbeter het nie, aangesien die
- A** BBP welvaart meet en nie inkomste in 'n spesifieke tydperk nie.
B BNP per capita eerder gebruik moet word.
C BBP nie die kwaliteit van goedere in ag neem nie.
D BBP slegs elke paar jaar gemeet word.
30. Françoise Bettencourt Meyers, die erfgenaam van die maatskappy L'Oréal, word beskou as een van die rykste vroue in die wêreld. Haar rykdom kan die beste beskryf word as 'n
- A** voorraadveranderlike, gemeet per eenheid van tyd.
B vloei veranderlike, gemeet per eenheid van tyd.
C vloei veranderlike, gemeet op 'n tydstip.
D voorraadveranderlike, gemeet op 'n tydstip.

PROVERTO

Educational Publishers • Opvoedkundige Uitgewers

Proverto National Olympiad 2019

Grade 11 - Round 2 Memorandum

ACCOUNTING

Topic		A	B	C	D	
Bank recon	1. eg		ANSWER	LOWER LEVEL		
	2.	ANSWER	MODERATE LEVEL			
	3.		ANSWER	HIGHER LEVEL		
	4.			ANSWER	MODERATE LEVEL	
	5.		ANSWER	LOWER LEVEL		
	6.			ANSWER	MODERATE LEVEL	
Fixed assets	7.	ANSWER	MODERATE LEVEL			
	8.		ANSWER	LOWER LEVEL		
	9.			ANSWER	MODERATE LEVEL	
	10.			ANSWER	MODERATE LEVEL	
	11.				ANSWER	HIGHER LEVEL
	12.	ANSWER	HIGHER LEVEL			
	13.		ANSWER	HIGHER LEVEL		
	14.				ANSWER	LOWER LEVEL
	15.		ANSWER	LOWER LEVEL		

Topic		A	B	C	D	
Partnerships	16.	ANSWER	HIGHER LEVEL			
	17.			ANSWER	HIGHER LEVEL	
	18.	ANSWER	HIGHER LEVEL			
	19.				ANSWER	HIGHER LEVEL
	20.	ANSWER	HIGHER LEVEL			
	21.			ANSWER	HIGHER LEVEL	
	22.			ANSWER	HIGHER LEVEL	
	23.			ANSWER	HIGHER LEVEL	
	24.		ANSWER	LOWER LEVEL		
	25.	ANSWER	MODERATE LEVEL			
	26.				ANSWER	MODERATE LEVEL
	27.	ANSWER	MODERATE LEVEL			
	28.			ANSWER	MODERATE LEVEL	
	29.			ANSWER	MODERATE LEVEL	
30.	ANSWER	MODERATE LEVEL				

For more information sms "Name, Surname and Olympiad" to 41721

BUSINESS STUDIES

Topic		A	B	C	D
Business environments	1.			■	■
	2.				■
	3.			■	■
	4.		■	■	
Socio-economic issues	5.			■	■
	6.				■
	7.				■
	8.		■	■	
	9.		■	■	
Business sectors	10.		■	■	
	11.				■
	12.			■	■
	13.	■	■		
	14.			■	■
	15.			■	■

Topic		A	B	C	D
Creative thinking etc.	16.				■
	17.			■	■
	18.	■	■		
	19.				■
	20.			■	■
Stress, crisis and change management	21.	■	■		
	22.	■	■		
	23.		■	■	
	24.	■	■		
	25.		■	■	
Starting a business venture	26.		■	■	
	27.	■	■		
	28.			■	■
	29.		■	■	
	30.			■	■

ECONOMICS

Topic		A	B	C	D
Factors of production	1.		■	■	
	2.				■
	3.	■	■		
	4.				■
Economic goods/services	5.				■
	6.		■	■	
	7.	■	■		
	8.		■	■	
SA mixed economy	9.		■	■	
	10.				■
	11.	■	■		
SA economic structure	12.			■	■
	13.			■	■
	14.	■	■		
	15.		■	■	

Topic		A	B	C	D
Price elasticity	16.		■	■	
	17.	■	■		
	18.		■	■	
	19.			■	■
	20.			■	■
Markets, cost, revenue	21.	■	■		
	22.				■
	23.				■
	24.	■	■		
	25.			■	■
Wealth, economic growth etc.	26.			■	■
	27.		■	■	
	28.			■	■
	29.			■	■
	30.				■